

Plantevern

22. mai 2025

Norsk Landbruksrådgiving SA

Ellen Reiersen
Rådgiver

Hva slags ugras?

Felleskjøpets Plantevern katalog

Hundekjeks	 Vild kørvel	 Cow-parsley	Skjermplantefamilien	Foto: LRgml/NEF
	 Hundkåx	 Wilder Kerbel	<i>Anthriscus sylvestris</i>	
	Flerårig plante som formerer seg og sprer seg med frø og ved nydanning av røtter. Den underjordiske delen av planta består av nedre del av stengelen, rothalsen og ei greina pålerot. Fra knopper på rothalsen utvikles nye pålerøtter med egne lysskott, noe som fører til en svak vegetativ formering. Stengelen er opprett, 30-150 cm, greina, grov, kvasskanta og stivhåra nederst. Nedre blad har lang stilk, mens øvre blad er kortstilka.		Blomstene i dobbelskjerm med 8-10 stråler. Blomstring i juni-juli. Antall frø pr. plante er ca. 10.000. Treg spiring og optimal spiredybde 1-2 cm. I spiringsåret utvikler frøplantene bare en bladrosett og ei pålerot som kan bli 30 cm lang. Den vegetative formering tar til 2. året. Men blomstring og frøsetting kommer først 3. året. Etter frømodning dør både stengel, rothals og pålerot. Sideskottene blir dermed fri. Liker rå, moldholdig og næringsrik jord. Opptrer som brysomt ugras i gammel eng, beiter, frukthager osv.	

Høymole	 By-skræppe	 Northern dock	Syrefamilien	Foto: NEF
	 Gårdsskräppa	 Gemüse-Ampfer	<i>Rumex longifolius</i>	
	Flerårig plante med kraftig, greina pålerot. Formerer og sprer seg hovedsakelig med frø, men nye planter kan også utvikles fra rotbiter etter oppdeling av rota med jordarbeidingsredskaper. Stengelen er opprett, 40-130 cm, ugreina, furete øverst, rund nedover mot basis, dels med svak og ujamn rødlig fargetone. Blada ved bakken sitter i rosett. Stengelblada sitter spredt. Alle blad er hjerteforma ved grunnen og har bølgeforma, krusa kanter.		Blomstene sitter i tette kranser på skaft som går ut fra bladhjørna og danner en tett opptil 50 cm lang topp. Blomstring i juni-august. Antall frø pr. plante er ca. 9000. Spiringa er svært god, sjøl på jordoverflata. Frøet kan være spiredyktig i nærmere 100 år. Max. spiredybde er 6 cm. Opptrer fortrinnsvis som brysomt ugras i eng, beite og anna grasmark over hele landet. På ompløyd voll kan vi også få høymole som vokser opp fra overlevende røtter.	

Felleskjøpets plantevern katalog

Felleskjøpet

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet Agri: Tlf: 72 50 50 50 www.felleskjopet.no

Finne sprøytemiddel

Virkningstabell

Mot flerårig ugras i etablert grasmark

	Med kløver		Skader kløver											Brakk- ing	
UGRAS	PREPARAT	Harmony 50 SX + klebemiddel	Gratli+ klebemiddel	Express 6j + klebemiddel	Agrozone	Mekoprop	Duplosan Super	Rurostar/ Tonalsanik	Rurostar + Agrozone	Bamvel	Starane XL/ Cleare	Agrozone + Bamvel	Gratli + Agrozone	Agrozone + Mekoprop	Golap Super/Roundup Fox 500/Croftil Xtreme
DOSE		3,5 g	6 g	1,5 g	240 ml	200 ml	400 ml	200/ 180 ml	200 + 200 ml	200 ml	180 ml	240 + 100 ml	5 g + 100 ml	150 + 150 ml	400/ 200/ 200 ml
Blåkoll					4	3		3	3	4		4		3	
Bringebar								1-2 1)			3				3
Borre 9)		2		2	3		2		3	2		2		2	3
Buret		4		3	3	2-3	1	2	3	4	1	3		2	2
Dikesvimeblom 10)							1-2								
Engkarse		2			2-3	2-3	2	3	2	4	3	2-3	3	2	1
Engsoleie		2	2	1	2-3	1-2	1	4	2	3	2	2	2	1	1
Einsteape (Bregne)		3	1										1		2
Folblom					2-3	2-3	1	3	2	3		2	3	2	1
Geltrams					4	4	2	1-2 2)	2	4	1	4	4	4	3
Grøblad		4		3	1-2	1-2	1	1	1		2	1	2	1	2
Hestehov				2	3	2-3	1	3	3		1	3		2	3
Hundekjeks		1-2	3	2-3	3	3	1-2	3	3	3	2-3	2	4	2	2
Hvitkløver					3	3	1-2	1	1	1	1	1	4	3	3
Høymole		1-2	2	2-3	3	2	1-2	1	1	1	1	2	2	1-2	3
Krypsoleie		2	2-3	2	1-2	3	1	3	1	4	2	1	2	1-2	2-3
Landeyde		2	2	2	3	2	1-2	2	2	4	2	3	2	3	3
Lærkratt		4					4	2 2)	2 2)		3				1

Banvel

Ugrasmiddel i eng og beite samt vårhvete og vårbygg uten gjenlegg (i blanding med andre midler).

Systemisk ugrasmiddel mot høymole, andre syrearter, ryllik, tungras (hønsegrasarter) og vassarve i eng og beite. Best virkning oppnås når høymoleplantene er i god vekst. Blandes med Agroxone i eldre eng og beite mot soleie, groblad m.fl. Skader kløver.

God effekt mot «gammel» høymole.

I korn brukes Banvel i blanding med Express, Express Gold eller Starane XL.

Meget god mot meldestokk, vindelslirekne, jordrøyk, då, rødt hønsegras, vanlig hønsegras. God mot balderbrå, vassarve, åkersennep. Noe effekt mot klengemaure, rødtvetann, pengeurt, tungras. Banvel er ikke effektiv nok mot resistent vassarve. Kan gi noe hormonskade ved sambruk, spesielt i bygg.

FK nr.: 60902

480 g dikamba/l

Lagring:

Frostfritt

Pakningsstørrelse:

1 liter

Formulering:

Løselig konsentrat

Behandlingsfrist:

Gras og beite: 21 dager

Farge: Gul til brun

Sprøytevæske: Lys brun

Avstand til vann: 3 m

Vegetert buffersone (VBS):

Ikke krav

Dose: Gras: 50-200 ml/daa

Bygg, hvete: 20-25 ml/daa

Helseklasse: Lav

Miljøklasse: Middels

Optimale virkningsforhold

	min.	opt.	maks.
Temperatur	8 °C	>12 °C	
Luftfuktighet		Høy	
Jordfuktighet	60%	85%	
Timer opphold	2	4	

Advarsel

Filter: A1/P3

Avgiftsklasse 2

Annet: Skader kløver. Skal ikke brukes etter BBCH 30 i korn.

Kommert arealdese	Godkjent t.o.m	Produsent
NAD 200	31.03.28	SY

Les etiketten!

Sprøytetidspunkt

- Etter ugrasets vekst – sjekk gunstig tidspunkt
 - Kveke; 4-5 varige blader
 - Høymole; store, gode rosetter
- Stille vær
- Opphold før og etter
- Ikke steikende sol

Husk handteringsfrist og behandlingsfrist!

Foto: NLR

Plantevernjournal

Tre deler:

- Integrert del
- Sprøytejournal
- Vannjournal

Plantevernjournal for:

2023

Produsent:

Journal for integrert plantevern

Kryss av for det som er aktuelt for deg:

Jeg har kunnskap om integrert plantevern og har anvendt følgende prinsipper:

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Forebygget problem for eksempel gjennom vekstskifte, resistente sorter, god dyrkingsteknikk, bevaring av nytteorganismer og godt reinhold.

Kjennskap til skadegjørere og/eller søkt råd hos rådgiver.

Brukt varsling, prognoser og skadeterskler (om det finnes).

Anvendt ikke-kjemiske metoder når de er tilstrekkelig effektive.

Anvendt de beste og mest skånsomme plantevernmidlene for helse og miljø.

Tilpassa dosen etter behovet.

Motvirket utvikling av resistens ved å ikke bruk samme middel år etter år.

Sjekka om tiltakene har virket tilfredsstillende.

Dersom sprøytinga er gjort i nærheten av vann har jeg gjort tiltak for å hindre forurensing:

☐
☐
☐
☐
☐

Ikke spredd plantevernmidler nærmere enn 3 m fra overflatevann

Ikke spredd plantevernmidler nærmere enn 50 m fra drikkevannbasseng

Fulgt avstandskrav på etiketten

Ikke brukt sprøytespumpe til fylling av vann fra vassdrag, og har plass for fylling og vasking med minst mulig fare for vannforurensing

Vurdert spredningsteknikker som gir minst mulig avdrift

2. Sprøytejournal

Dato	Sprøytejournal 2025									
	Skifte	Tiltak mot bekk/vann nødvendig ja/nei	Tiltak mot kantvegetasj on nødvendig ja/nei	Kultur	Preparat	Dose	Høstedato	Spesifiser skadegjører	Begrunnelse	Effekt av behandling
				Art og sort						

Tilleggsdokumentasjon										
Væske- mengde	Annet								Navn på utfører	Behandl.frist
	utviklings- stadie	klokke- slett	vind	nedbør	sol	jordfukt	luftfukt	vekstforhold siste uke		

3. Vannjournal

Dato	Vannjournal 2025 - bomsprøyte																
	Skifte					Preparatnavn	Preparatets krav til:			Gjennomføring av sprøyting							
	Skiftenavn	Avstand til vann, m	Helling <2% JA/NEI	Avstand til drikkevanns-brønn/basseng, m	Vegetert buffersone JA/NEI evt lengde og plassering		Vegetert buffersone 10m	Avstand til ofl.vann, m	Avstand til kant, m	Avdriftreduksjon %	Max kjøre-hastighet km/t	Brukt trykk, bar	Dysehøyde cm	Dyse fabrikat/navn	Avstand til overflatevann/kant usprøytet og evt andre innstillinger	Jordbærbom/ skjerm	Andre aktuelle tiltak

Funksjonstesting

- Utføres av personell godkjent av Mattilsynet
- Alt spredeutstyr for plantevernmidler skal funksjonstestes, ryggsprøyter og håndholdt utstyr skal egentestes
- Åkersprøyter/tåkesprøyter/jordbærbommer/utstyr med bomlengde over 3 meter: 3 år
- Spredeutstyr i veksthus: 5 år
- Spredeutstyr på luftfartøy og tog: 1 år
- Øvrig spredeutstyr: 5 år

Ellers

- Avstandskrav til fastboende og forbipasserende
- Risikoreduserende tiltak
- Avdriftsreduserende tiltak (dyser)
- Plikt til å redusere risiko for vannforurensing
- Regler for spredning på arealer tillatt for offentlig ferdsel og barns lekearealer
- Spredning i utmark
- Avfallshåndtering!

Forebygging

- Ugraskamp i gjenleggsåret
- Brakking før pløying?
- Gi kulturplantene gode forhold (drenering, kalk)
- Ta ugraset før det tar overhånd
- Beiting kan holde nede en del hundekjeks og høymole

En høymoleplante kan gi 9000 frø, og et frø kan overleve i jorda i 80 år...

-> **Då har du det gåanes....**

Oppbevaring plantevernmidler

Autorisasjonskurs

- Alle som skal handtere og bruke plantevernmidler må ha autorisasjonskurs
- Fornying etter 10 år
- Må være over 18 år og ha et *yrkesmessig* behov

Foto: Ellen Reiersen

Mer informasjon

- [Plantevernmidler | Mattilsynet](#)
- [Godkjente kjemiske og mikrobiologiske preparater \(mattilsynet.no\)](#)
- [Forskrift om plantevernmidler - Lovdata](#)
- [Veileder til forskrift om plantevernmidler - Mattilsynet](#)
- [Vegeterte buffersoner mot plantevernmidler i overflatevann - Veileder Mattilsynet](#)
- [Tiltak som gir avdriftsreduksjon - Veileder Mattilsynet](#)
- [Plantevernleksikonet](#)
- [Plantevernguiden.no](#)
- [Forsiden | Norsk Landbruksrådgiving \(nlr.no\)](#)

Høymole i gang nesten før alt anna....

Takk for meg!